

คู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและนิติการ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพป.อ่างทอง

คู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและนิติการ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จัดทำโดย

นางหทัยรัตน์ ลักษณะจินดา

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

คู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและนิติกร สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพป.อ่างทอง

คำนำ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตและความหวังของประเทศชาติและการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพนั้นข้อสำคัญประการหนึ่งคือผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการทำให้การปฏิบัติงานไม่เกิดความเสียหายและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนตลอดถึงประเทศชาติต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานตามคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยและนิติกรสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และคดีปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานในงานบริหารงานบุคคลเพื่อเป็นการแก้ไขเยียวยา บรรเทาความเดือดร้อนเสียหาย และธำรงความเป็นธรรมให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมสืบไป

หทัยรัตน์ ลักษณะจินดา

นิติกร

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

มกราคม 2567

สารบัญ

	หน้า
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	1
ความหมายของวินัย	1
กรณีวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	2
โทษทางวินัย	5
การลงโทษทางวินัย	5
บัตรสนเท่ห์กับการร้องเรียน	6
การดำเนินการเมื่อถูกแต่งตั้งกรรมการสอบทางวินัย	7
วิธีการคัดค้านกรรมการสอบสวน	7
วิธีการคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	7
ลำดับขั้นตอนการสอบสวน	8
ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ	8
กรณีตัวอย่างกรณีความผิดและระดับโทษ	9
การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ	10
สิทธิของผู้อุทธรณ์	11
สิทธิ์ของผู้อุทธรณ์กรณียกอุทธรณ์หรือเปลี่ยนแปลงโทษ	12
ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์	13
อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้	13
ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์	14
การร้องทุกข์	16
ขั้นตอนและวิธีการร้องทุกข์	16
ตัวอย่างคำร้องทุกข์	18
คดีปกครอง	19
การฟ้องคดีปกครอง	19
คำฟ้องคดีปกครอง	20
การยื่นคำฟ้องคดีปกครอง	20
ตัวอย่างแบบคำฟ้องคดีปกครอง	21
แผนผังการจัดการเรื่องร้องเรียน	23

คู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและนิติการ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพป.อ่างทอง

แนวทางการปฏิบัติงานตามคู่มือการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยและนิติการ

1. **ความเป็นมาและความสำคัญ** ในฐานะที่ข้าราชการครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติ เพื่อให้แม่พิมพ์ที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งจะได้สร้างทรัพยากรบุคคลอันประเสริฐซึ่งก็คือนักเรียนของตน นอกจากความรู้แล้วสิ่งที่ข้าราชการครูควรจะต้องถ่ายทอดหรือแสดงให้เห็นแก่นักเรียนได้เรียนรู้และนำไปเป็นตัวอย่างในการใช้ชีวิตในภายภาคหน้า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็ควรมีเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ดังนั้น การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานวินัย และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของตน ย่อมสามารถทำให้การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีความรู้คู่คุณธรรม

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มงานบริหารงานบุคคล
2. เพื่อเป็นการแก้ไขเยียวยาบรรเทาและให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง

3. การรักษาวินัยและจรรยาบรรณของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ความหมายของวินัย

วินัย คือ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนอาจต้องรับโทษ

วินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของคนในองค์กรให้เป็นไปตามแบบที่พึงประสงค์

วินัยข้าราชการ คือ แบบแผนความประพฤติที่กำหนดให้ข้าราชการควบคุมตนเอง และควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติดีปฏิบัติดี ละเว้นการประพฤติในทางไม่ชอบไม่ควร

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้(พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547) ให้รับราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนใน

กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรมหรือกระทรวงอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ข้าราชการครู หมายความว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

บุคลากรทางการศึกษา หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษา

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดไว้ใน มาตรา 82 ถึง มาตรา 97 หมวดที่ 6 วินัยและการรักษาวินัย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551

กรณีวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 82 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้าม และข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มาตรา 83 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น

มาตรา 84 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 86 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยงแต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง

-3-

มาตรา 87 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ ทางราชการและนักเรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้

การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 88 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 89 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 90 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ หรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 91 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใ้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 92 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

-4-

มาตรา 93 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 94 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียโดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิด ลหุโทษหรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญากรรมหรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 95 ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีวินัยป้องกัน มิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยให้กระทำโดยการเอาใจใส่สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

-5-

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูล ที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 96 และตามหมวด 7 หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

โทษทางวินัย

โทษทางวินัย มี 5 สถาน ตามมาตรา 96 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ดังนี้

วินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่

1. ภาคทัณฑ์
2. ตัดเงินเดือน
3. ลดขั้นเงินเดือน

วินัยร้ายแรง ได้แก่

1. ปลดออก โดยผู้ถูกลงโทษให้ปลดออก มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ เสมือนลาออก
2. ไล่ออก

** การสั่งให้ออกจากราชการ ไม่ใช่โทษทางวินัย **

การลงโทษทางวินัย

ว่ากล่าวตักเตือน, ทำทัณฑ์บน(ไม่ถือว่าเป็นโทษทางวินัย) ใช้ในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อย และเป็นความผิดครั้งแรก

ภาคทัณฑ์ ใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อน ซึ่งไม่ถึงกับต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน และเป็นความผิดที่ไม่ใช่ความผิดครั้งแรก

ปลดออก, ไล่ออก ใช้ลงโทษในกรณีเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้นตามความผิดร้ายแรงแห่งกรณีถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณา ลงโทษก็ได้แต่ห้ามมิให้ลงโทษต่ำกว่าปลดออก

แต่ถ้าเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการและฐานละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรและไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย คณะรัฐมนตรีมีมติไว้ว่าแม้มีเหตุผลหย่อนก็ห้ามลงโทษไม่ต่ำกว่าไล่ออก

บัตรสนเท่ห์กับการร้องเรียน

ในสังคมมนุษย์ย่อมมีความรัก ความซิงเป็นธรรมดา และในแวดวงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็เช่นกัน ย่อมจะมีการร้องเรียน กล่าวหาข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างอยู่เสมอ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่บังคับบัญชาจะมีการดำเนินการสืบสวนหาข้อมูลเบื้องต้นเสียก่อนที่จะดำเนินการประการอื่นต่อไปตามอำนาจหน้าที่ ในการร้องเรียนกล่าวหากัน ย่อมมีทั้งผู้ที่เปิดเผยตัวเอง หรือไม่เปิดเผยตัวเองมาในรูปแบบของบัตรสนเท่ห์ไม่ลงชื่อหรือลงชื่อไม่จริงก็ได้ บางครั้งก็เป็นตัวพิมพ์ บางครั้งก็เป็นลายมือบ้าง ในประเด็นนี้ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษ ข้าราชการไว้โดยสรุปว่า

1. เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องกล่าวโทษ ให้ถือเป็นความลับ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐาน กรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น
2. ให้ส่งสำนวนเรื่องดังกล่าวโดยปิดชื่อผู้ร้องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวโทษ ดำเนินการสืบสวนทางลับ หากไม่มีมูล ก็ให้ยุติเรื่องหากกรณีมีมูล ก็ให้ดำเนินการทั้งคดีอาญาและวินัยแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาที่ส่งเรื่องมาทราบด้วย
3. ให้ผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องเรียนแจ้งผู้ร้องทราบในทางลับ
4. ให้ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจสั่งการที่สมควรเพื่อคุ้มครองผู้ร้องพยานหรือผู้ให้ข้อมูลในการสืบสวนสอบสวน อย่าให้ต้องรับภัย หรือความไม่ชอบธรรมอันเนื่องมาจากการนั้นด้วย

ฉะนั้น ในกรณีที่มีเรื่องร้องเรียนหรือสงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นมีมูลกระทำความผิดหรือไม่ ซึ่งในวิธีการสืบสวน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดวิธีการหรือแนวทางที่ปฏิบัติไว้โดยตรง ดังนั้นการสืบสวนจะดำเนินการด้วยวิธีการใดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องและความเหมาะสมว่าจะแสวงหาข้อเท็จจริงได้อย่างไรโดยอาจแบ่งได้ 2 วิธีการใหญ่คือ

1. การสืบสวนในทางลับ ได้แก่การดำเนินการไปโดยไม่ให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัยรู้ตัวเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกสืบสวน กรณีที่ไม่มีข้อมูลใดๆหรือยังไม่มีพยานหลักฐาน
2. การสืบสวนอย่างเป็นทางการ ได้แก่การสืบสวนโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นทางการ ใช้ในกรณีที่ปรากฏมีผู้ร้องเรียนและพยานหลักฐานพอเชื่อได้ว่ามีมูลความจริง เมื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริงเสร็จแล้วถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ยุติเรื่อง แต่ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการเมื่อถูกแต่งตั้งกรรมการสอบทางวินัย

เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกแต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย บุคคลนั้นถือว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหา และมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. สิทธิโต้แย้งกรรมการสอบสวนและสิทธิโต้แย้งผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนถ้าผู้นั้นมีความสัมพันธ์หรือเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
 - 1) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา
 - 2) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
 - 3) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา ลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นของผู้กล่าวหา
 - 4) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา
 - 5) เป็นเจ้านี่หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา
 - 6) มีเหตุอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลาง
2. สิทธิรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และให้การหรือนำสืบพยานโต้แย้งพยานหลักฐานของฝ่ายกล่าวหา
3. สิทธิการอุทธรณ์ เมื่อถูกลงโทษจากการดำเนินการทางวินัยนี้

วิธีการคัดค้านกรรมการสอบสวน

1. ให้ผู้ถูกกล่าวหาคัดค้านภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือนับแต่วันที่รับทราบสาเหตุแห่งการคัดค้าน
2. ให้ผู้ถูกกล่าวหาทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ด้วยว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้รับความจริงและยุติธรรมอย่างไร
3. ให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำคัดค้านต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ

วิธีการคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สามารถกระทำได้ ดังนี้

1. ให้กระทำได้ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
2. ทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ลำดับขั้นตอนการสอบสวน

1. ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
2. ส่งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการและผู้ถูกกล่าวหาทราบ
3. ประธานกรรมการรับทราบคำสั่งและประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อวางแนวทางการสอบสวน พิจารณาเรื่องที่กล่าวหา กำหนดข้อกล่าวหา
4. แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ(สว.2)และแจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา
5. รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา
6. แจ้งข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ถามความประสงค์ผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือจะให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ(สว.3)
7. สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา
8. คณะกรรมการพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมดเพื่อลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าผิดเป็นความผิดร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ผิดกรณีใด มาตราใด ควรรับโทษสถานใดหรือหย่อนความสามารถตามมาตรา 111 หรือมีมลทินหรือมีหวังตามมาตรา 112
9. รายงานการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งเพื่อพิจารณาและสั่งลงโทษ

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตามกำหนดหมายและมีกำหนดให้การสั่งลงโทษไว้

ผู้บังคับบัญชาที่จะมีอำนาจสั่งลงโทษนั้น ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจสั่งลงโทษถ้าหากกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้มีอำนาจสั่งลงโทษไว้แม้จะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายก็ไม่อาจสั่งลงโทษได้ เว้นแต่จะได้รับการมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ หรือเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามกฎหมาย ก.ค.ศ.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดเงินเดือน พ.ศ.2561 กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละสองหรือร้อยละสี่ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

2. ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการ อธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่า อธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ศึกษาธิการภาค หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ศึกษาธิการจังหวัดหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละสองหรือร้อยละสี่ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน หรือลดเงินเดือนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละสองหรือร้อยละสี่ของเงินเดือนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

การสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือการสั่งลงโทษตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามมติคือ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 หรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงาน แล้วแต่กรณี

กรณีตัวอย่างกรณีความผิดและระดับโทษ

วินัยไม่ร้ายแรง

1. ลงชื่อมาปฏิบัติราชการแล้วไม่อยู่โรงเรียน(ตัดเงินเดือนจำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
2. เป็นหนี้แล้วไม่ยอมชดใช้ตามกำหนด พอเจ้าหนี้มาทวงกับให้ไปฟ้องศาล(ตัดเงินเดือนจำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
3. พุดจก้ากร้าว ลบลู่ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้วยความโกรธที่ไม่ได้ 2 ชั้น(ตัดเงินเดือนจำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
4. เป็นกรรมการคุมสอบ ไม่คุมสอบให้รัดกุมเป็นเหตุให้นักเรียนลอกคำตอบกัน(ตัดเงินเดือนจำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
5. ลงโทษนักเรียนด้วยวิธีตบหน้า ดึงหู กระชากผม เขกหัว ชกและเตะ (ตัดเงินเดือนจำนวน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

วินัยร้ายแรง

1. ไม่ไปสอนหนังสือติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร(ไล่ออก)
2. ครูชายหรือครูสตรีมีคู่สมรส แล้วไปมีความสัมพันธ์ในทางชู้สาวกับภรรยาหรือสามีคนอื่นขึ้นถึงขั้นได้เสียกัน(ไล่ออก)
3. เรียกร้องเงินจากผู้ปกครองนักเรียนที่พทุฒมสอนเข้าเรียนต่อ โดยอ้างว่าจะช่วยให้เด็กสอบเข้าได้(ปลดออก)
4. ทุจริตในการเบิกค่ารักษาพยาบาล, ค่าเช่าบ้าน หรือ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ในการเดินทางไปราชการ(ไล่ออก)

4.การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

การอุทธรณ์หมายถึง การที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยร้องขอให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายได้หยิบยกเรื่องของตนขึ้นพิจารณาใหม่ให้เป็นที่เป็นไปในทางที่เป็นคุณแก่ตน โดยทั่วไปการอุทธรณ์หมายถึง การที่ผู้ถูกลงโทษสิทธิจากคำสั่งของฝ่ายปกครองใช้สิทธิโต้แย้งขอให้เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่ง

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย มีหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

1.เงื่อนไขในการอุทธรณ์

1.1 ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

ต้องเป็นผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยและไม่พอใจผลของคำสั่งลงโทษ ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์เพื่อตนเอง เท่านั้นไม่อาจอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนได้

1.2 ระยะเวลาอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

1.3 การยื่นอุทธรณ์

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือยื่นถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือประธานอ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการ ผู้ทำหน้าที่เลขานุการของผู้พิจารณาอุทธรณ์ หรือจะยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ การยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจจะนำมาเขียนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์จะถือวันที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์ ดังนั้นหนังสืออุทธรณ์ที่ส่งทางไปรษณีย์ผู้รับหนังสือจะต้องแนบซองหนังสือไว้กับหนังสืออุทธรณ์นั้นด้วย

1.4 หนังสืออุทธรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร พร้อมเอกสารหลักฐาน(ถ้ามี)

ก. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน

1. อุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

2. อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

ข. การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ ปลดออก หรือไล่ออก รวมทั้งการถูกสั่งให้ออกจากราชการที่ไม่ถือเป็นการลงโทษ

1. อุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

2. อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. โดยตรง หรือ ยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้

สิทธิของผู้อุทธรณ์

1. สิทธิที่จะคัดหรือตรวจรายงานการสอบสวน ในทางปฏิบัติผู้อุทธรณ์จะต้องขอต่อผู้สั่งลงโทษและผู้สั่งตั้งกล่าวต้องอนุญาตให้คัดหรือตรวจรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้เพื่อผู้อุทธรณ์จะได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่างๆพร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องที่จะอุทธรณ์นั้น และจะได้ผู้อุทธรณ์แก้ข้อกล่าวหาได้เต็มที่นั่นเอง

2. สิทธิที่จะคัดหรือตรวจบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้อุทธรณ์จะต้องขอต่อผู้สั่งลงโทษเช่นเดียวกันกับการขอคัดหรือตรวจรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน แต่การจะอนุญาตให้คัดหรือตรวจบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่นหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือไม่นั้น อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือไม่ก็ได้โดยพิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของราชการ ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่องราวไป เช่น ความปลอดภัยของพยาน เป็นต้น และต้องดำเนินการภายในกรอบของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

3. สิทธิที่จะคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิที่จะคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- 1) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- 2) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- 3) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์
- 4) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ
- 5) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วม

บิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา

การคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีเริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตาม(1)-(5) อนุกรรมการ หรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นไม่ได้ขอถอนตัวให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากอนุกรรมการหรือกรรมการผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้านหากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบและมีให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้น เว้นแต่จะพิจารณา

-12-

เห็นว่าการให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

4. สิทธิที่จะขอแถลงการณ์ด้วยวาจา ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจา ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ไต่ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานฝ่ายเลขานุการของผู้พิจารณาอุทธรณ์ จะมีหนังสือแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะพิจารณาอุทธรณ์

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าการแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

5. สิทธิที่จะส่งเอกสารเพิ่มเติม เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีเริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

6. สิทธิที่จะขอถอนอุทธรณ์ เมื่อได้ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี จะวินิจฉัยเสร็จสิ้นก็ได้โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เมื่อ ผู้อุทธรณ์ถอนอุทธรณ์แล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

7. สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือการพิจารณาอุทธรณ์ล่าช้า ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

สิทธิของผู้อุทธรณ์กรณียกอุทธรณ์หรือเปลี่ยนแปลงโทษ

1. ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ.มีมติให้ยกอุทธรณ์ หรือเพิ่มโทษ หรือลดโทษ ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปไม่ได้เว้นแต่กรณีมีมติให้เพิ่มโทษจากโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน เป็นโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการหรือมีมติให้สั่งให้ออกจากราชการผู้อุทธรณ์มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่ ก.ค.ศ. ได้อีกครั้งหนึ่ง

2. กรณีการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการเมื่อ ก.ค.ศ. มีมติประการใดแล้วผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ต่อไปอีกไม่ได้

-13-

3. เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติให้ยกโทษ หรือให้ยกโทษจากโทษวินัยอย่างร้ายแรงเป็นภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน และให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการตามเดิมก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและวิทยฐานะเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่ แนวทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาต้องยกเลิกคำสั่งเดิมและสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการในการสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต้องสั่งเป็นปัจจุบัน เมื่อสั่งกลับแล้วในกรณีที่มีโทษจึงสั่งลงโทษไปตามมติ

4. ในกรณีที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ กฎหมายรับรองให้ผู้อุทธรณ์มีสถานภาพเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ถูกปลดหรือไล่ออกจากราชการเสมือนเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ และไม่มีกรณีต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ผู้อุทธรณ์จึงมีสิทธิรับราชการต่อเนื่อง และมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกปลดหรือไล่ออกจากราชการ ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าต้องเป็นกรณีถึงที่สุดแล้วเท่านั้น

5. ในกรณีอุทธรณ์ฟังขึ้นในประเด็นข้อกฎหมายเนื่องจากลงโทษเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายผู้บังคับบัญชาจึงยกเลิกคำสั่งและสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ(เว้นแต่เป็นกรณีถูกพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน)แล้วดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ใหม่

ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือมติขององค์คณะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีผลผูกพันหน่วยงานและผู้บังคับบัญชาให้ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย หรือตามมตินั้น

1. ในกรณีสั่งยกอุทธรณ์ มีผลเท่ากับผู้อุทธรณ์ได้รับโทษตามคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชา
2. ในกรณีสั่งเพิ่มโทษคำสั่งเพิ่มโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชาและถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งเพิ่มโทษนั้น
3. ในกรณีสั่งลดโทษคำสั่งลดโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชาและถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งลดโทษนั้น
4. ในกรณีสั่งยกโทษคำสั่งยกโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชาและถือว่าผู้อุทธรณ์ ไม่เคยถูกลงโทษในกรณีนั้น

อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้

1. อุทธรณ์ที่ยื่นเกิน 30 วัน
2. อุทธรณ์ที่ผู้อุทธรณ์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสืออุทธรณ์
3. อุทธรณ์ที่เป็นการอุทธรณ์แทนผู้อื่น
4. อุทธรณ์ที่ไม่มีสาระ

ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์

ที่ ร.ร.อุป่าง

ตำบลผาสูง อำเภอเมือง

จังหวัดมุกดาหาร 49000

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2558

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

เรียน ประธาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

(ประธาน อ.ก.ค.ศ.ส่วนราชการ หรือประธานอ.ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) สำเนาคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ที่ 999/2558

ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558

จำนวน 1 ฉบับ

(2) เอกสารประกอบการอุทธรณ์

จำนวน 50 แผ่น

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารได้มีคำสั่งที่ 999/2558 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558 ได้สั่งลงโทษตัดเงินเดือนข้าพเจ้า จำนวน 5 % เป็นเวลา 1 เดือน ในกรณีดื่มสุราในช่วงเย็น หลังเลิกเรียน เมื่อเมาสุราแล้วส่งเสียงดัง สร้างความรำคาญแก่เพื่อนบ้านใกล้เคียง บางครั้งยังปรากฏอาการเมา อยู่บ้าง และใช้วาจา ไม่สุภาพกับเพื่อนครูและนักเรียน การกระทำเป็นความผิดตามมาตรา 88 วรรคหนึ่ง และ มาตรา 94 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ฐาน การทำกรไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคี และชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน มิให้เสื่อมเสีย โดยกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ดังรายละเอียดในสำเนาคำสั่งลงโทษที่แนบ

ข้าพเจ้าได้รับคำสั่งลงโทษดังกล่าวเมื่อวันที่ 23 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 และได้พิจารณา แล้วเห็นว่าข้าพเจ้าไม่ควรได้รับโทษตามคำสั่งดังกล่าว เนื่องจากข้าพเจ้ามิได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนรับฟังพยานหลักฐานสรุปความเห็นเสนอลงโทษข้าพเจ้าไม่ตรงตามข้อเท็จจริง ดัง รายละเอียดข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ข้าพเจ้าขอกราบเรียนดังนี้

1.กรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าข้าพเจ้าดื่มสุราในเวลาเลิกเรียนและเมื่อเมาสุราแล้ว ชอบส่งเสียงดัง สร้างความรำคาญให้แก่ชาวบ้านใกล้เคียง นั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่าข้าพเจ้าก็ดื่มสุราบ้างใน บางครั้งแต่ไม่ได้ดื่มประจำอีกทั้ง ข้าพเจ้าชอบดื่มในบ้านและฟังเพลงเบาๆตามประสานครีดยจากทำงานก็ ต้องการพักผ่อนหย่อนใจบ้าง แต่ไม่เคยสร้างความเดือดร้อนรำคาญอย่างที่กล่าวอ้างซึ่งหากจะมีก็จะมีเพียงไม่กี่ ครั้งแต่ไม่ได้เกิดจากการเมาสุราแต่เกิดจากการโต้เถียงกับคนข้างบ้านเนื่องจากสุนัขของคนข้างบ้านชอบมา อุจจาระที่หน้าบ้านข้าพเจ้า ข้าจึงได้บอกกล่าวไปบ้างตามวิสัยไม่ได้มีการโต้เถียงหรือทะเลาะจนเกิดเสียงดัง อย่างที่เข้าใจแต่อย่างใด

ตัวอย่างการเขียนคำอุทธรณ์(ต่อ)

2. กรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าบางครั้งยังปรากฏอาการเมาอยู่บ้าง และใช้วาจาไม่สุภาพกับเพื่อนครูและนักเรียน นั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่าข้าพเจ้าไม่เคยมีพฤติกรรมดังกล่าวแต่อย่างใดเนื่องจากข้าพเจ้าไม่ได้ดื่มสุราและไม่ได้ดื่มสุราบ่อยจนจะมีอาการอย่างเห็นได้ชัดเจน อีกทั้งข้าพเจ้าก็ไม่ชอบสังสรรค์หาใคร่และเป็นคนพุดน้อยอยู่แล้ว จึงไม่เคยไปด่าหรือใช้วาจาไม่สุภาพต่อผู้ใดไม่ว่าจะเป็นครูด้วยกันหรือนักเรียนก็ตาม หากจะมีบ้างก็เป็นการใช้คำพูดที่ธรรมดาไม่ใช่คำพูดที่ไม่สุภาพแต่อย่างใดเพียงแต่อาจจะเสียงดังจนทำให้คนอื่นเข้าใจผิดได้

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงคิดว่าเรื่องทั้งหมดเป็นการใส่ร้ายข้าพเจ้าและอีกทั้งหนึ่งในคณะกรรมการสอบสวนก็มีความสนิทสนมกับฝ่ายที่ร้องเรียนกล่าวหาข้าพเจ้า จึงน่าจะเป็นการกลั่นแกล้งและไม่เป็นธรรมต่อข้าพเจ้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย โดยมีมติให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งยกโทษให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ขอขอบพระคุณอย่างสูงมาในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ
นายวินัย มีจิตตรง
(นายวินัย มีจิตตรง)
ผู้อุทธรณ์

5.การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ หมายถึง ผู้ถูกกระทบสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งของฝ่ายปกครอง หรือคับข้องใจจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา ใช้สิทธิร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม ขอให้เพิกถอนคำสั่ง หรือ ทบทวนการกระทำของฝ่ายปกครอง หรือของผู้บังคับบัญชา

หลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

เหตุที่จะร้องทุกข์ คือ การไม่ได้รับความเป็นธรรม, มีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา, คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน, คำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน, คำสั่งให้ออกจากราชการ

ขั้นตอนและวิธีการร้องทุกข์

ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

- เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- ถูกกระทบสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา

วิธีการร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่เป็นที่พอใจก็อาจดำเนินการ

ต่อไปดังนี้

- ทำเป็นหนังสือร้องทุกข์ลงลายมือชื่อ ที่อยู่ และตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ และร้องทุกข์ได้สำหรับ

ตนเองเท่านั้น

- หนังสือร้องทุกข์ ต้องแสดงสาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าไม่ได้รับความเป็น

ธรรมอย่างไร มีความคับข้องใจอย่างไร พร้อมแจ้งความประสงค์ของการร้องทุกข์พร้อมพยานหลักฐานที่มี

- ยื่นภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบหรือควรทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

- การยื่นหนังสือร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์อาจนำไปยื่นเองก็ได้หรือส่งทางไปรษณีย์

- การร้องทุกข์ ต้องร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

กรณีสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

- กรณีทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ให้ร้องทุกข์

ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

- กรณีทุกข์เกิดจากมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

- กรณีทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรี หรือเลขาธิการ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

- การร้องทุกข์คำสั่งพักราชการ/ให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือคำสั่งให้ออกจากราชการให้

ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

-17-

กรณีไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

- กรณีทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชา อธิบดี เลขาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ร้องทุกข์ต่อ
อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง

- กรณีทุกข์เกิดจากมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.
- กรณีทุกข์เกิดจากนายรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง (อื่น) ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.
- การร้องทุกข์คำสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้อ่อน หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ ให้
ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

สิทธิของผู้ร้องทุกข์

- ผู้ร้องทุกข์อาจขอแถลงการณ์ด้วยวาจาได้ โดยแจ้งความประสงค์พร้อมหนังสือร้องทุกข์ หรือทำ
หนังสือต่างหากยื่นก่อนการพิจารณาร้องทุกข์

- ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ตามเหตุที่กฎหมาย
กำหนด

- สิทธิที่จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ หรือเอกสารเพิ่มเติม ก่อน อ.ก.ค.ศ. หรือ ก.ค.ศ. เริ่ม
พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ โดยยื่นหรือส่งต่อ หาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ
ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

- สิทธินำความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาได้ โดยทนายความหรือที่ปรึกษา
ไม่มีสิทธิที่จะชี้แจงต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการแทนผู้ร้องทุกข์ เรื่องการชี้แจงเป็นเรื่องเฉพาะตัว
ทนายความหรือที่ปรึกษาไม่อาจที่จะทำหน้าที่แทนผู้ร้องทุกข์ได้

- สิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็น ต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้ แต่ถ้า
ยังไม่ได้ทำคำสั่งในเรื่องนั้น ผู้ร้องทุกข์ไม่มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารอันเป็นต้นร่างคำวินิจฉัย ทั้งนี้ต้องเป็นไปตาม
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารและกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย

- ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิถอนคำร้องทุกข์ก่อนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เสร็จสิ้น
- ถ้าเห็นว่าผู้บังคับบัญชาปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์ แต่หากเห็นว่าเป็นการปฏิบัติโดยไม่ชอบ ก็ให้มีมติเพิกถอนหรือให้ขอแนะนำเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป
- การยื่นคำร้องทุกข์เกินระยะเวลา 30 วัน หรือยื่นคำร้องทุกข์ผิดที่ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกข์
ทั้งนี้ มติของ อ.ก.ค.ศ. หรือ ก.ค.ศ. ให้เป็นที่สุดไม่สามารถร้องทุกข์ต่อไปได้อีก แต่ผู้ร้องทุกข์อาจใช้
สิทธิฟ้องศาลปกครองต่อไปได้

ตัวอย่างคำร้องทุกข์
(กรณีไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน)

โรงเรียน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.

เรื่อง ร้องทุกข์ไม่ได้รับความเป็นธรรมกรณีไม่ได้เลื่อนขั้นเงินเดือน

เรียน ประธาน หรือเลขาธิการ(ก.ค.ศ./อ.ก.ค.ศ. สพพ....เขต.../อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งแล้วแต่กรณี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (1) สำเนาคำสั่ง.....ที่...../.....ลงวันที่.....

เรื่องเลื่อนขั้นเงินเดือน

จำนวน.....ฉบับ

(2) เอกสารประกอบการพิจารณา

จำนวน.....แผ่น

ด้วย.....ได้มีคำสั่งที่...../.....ลงวันที่.....ได้สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.....ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด แต่ปรากฏว่า.....

มิได้สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง..... รับเงินเดือน

ในอันดับ.....ขั้น.....บาท ทั้งๆที่ในรอบปีที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้เอาใจใส่ปฏิบัติหน้าที่ราชการปรากฏผลดีและ

อยู่ในเกณฑ์เลื่อนขั้นเงินเดือนได้ตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน ทำให้ข้าพเจ้าเสีย

สิทธิและประโยชน์อันควรมีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ยังให้เกิดความเสียหายและกำลังใจในอันที่จะปฏิบัติ

หน้าที่ราชการต่อไปเป็นอย่างยิ่ง ในการนี้ข้าพเจ้าได้ปรึกษาหารือกับ.....ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาผู้มี

อำนาจแล้ว(กรณี que ประสงค์จะปรึกษาหารือ)แต่ได้รับการแจ้งผลการพิจารณาที่ไม่กระจ่างชัด ไม่เป็นธรรม และไม่

เป็นที่พอใจแก่ข้าพเจ้า จำเป็นที่จะต้องใช้สิทธิตามมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 จึงร้องทุกข์ต่อ((ก.ค.ศ./อ.ก.ค.ศ. สพพ....เขต.../อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

แล้วแต่กรณี)เพื่อพิจารณาแก้ไขสั่งการตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น โดยเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ให้แก่ข้าพเจ้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่ข้าพเจ้าด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ร้องทุกข์

6. คดีปกครอง

เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใช้สิทธิในมาตรการเยียวยาภายในหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว อาทิ การอุทธรณ์หรือการร้องทุกข์ แล้วไม่พอใจหรือเห็นว่าตนยังไม่ได้รับความเป็นธรรมก็สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

คดีปกครอง คือคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน หรือข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง และเป็นคดีในเรื่องดังต่อไปนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎ คำสั่ง หรือกระทำการอื่นใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร
3. คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจาก กฎ คำสั่ง หรือจากการละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร
4. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
5. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลกระทำการหรือละเว้นกระทำการ
6. คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

การฟ้องคดีปกครอง

ในการฟ้องคดีปกครองจะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดดังนี้

1. คดีพิพาทเกี่ยวกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎ คำสั่ง หรือกระทำการอื่นใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือ ควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี
2. คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งแต่หน่วยงานละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร กรณีเช่นนี้จะเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่พ้นกำหนด 90 วันนับแต่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงาน หรือหากผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานแต่เห็นว่าเป็นคำชี้แจงที่ไม่มีเหตุผล กรณีเช่นนี้จะเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสือชี้แจง

3. คดีพิพาทเกี่ยวกับการทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นฟ้องภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดีและจะต้องฟ้องภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีนั้น

4. คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ให้ยื่นฟ้องภายใน 5 ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดีและจะต้องฟ้องภายในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปีนั้น

5. คดีพิพาทเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะจะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้

6. การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้วศาลปกครองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ศาลปกครองอาจรับไว้พิจารณาก็ได้

คำฟ้องคดีปกครอง

คำฟ้องในคดีปกครองนั้นไม่มีแบบฟอร์มบังคับแต่ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพและมีองค์ประกอบครบถ้วน

1. ชื่อและที่อยู่ผู้ฟ้องคดี

2. ชื่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ประสงค์จะฟ้อง

3. การกระทำอันเป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีพร้อมทั้งพฤติการณ์และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

4. คำขอว่าประสงค์จะให้ศาลปกครองสั่งหรือพิพากษาอย่างไร(ต้องเป็นเรื่องที่ศาลสั่งให้ได้ตามกฎหมาย)

5. ลายมือผู้ฟ้องคดี(ผู้ฟ้องคดีต้องลงลายมือชื่อของตนในคำฟ้องด้วย)

ในกรณีที่ไม้อาจแนบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาได้ ให้ระบุเหตุที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานไว้ด้วย และผู้ฟ้องคดีต้องยื่นสำเนาคำฟ้อง และสำเนาพยานหลักฐานที่ผู้ฟ้องคดีรับรองสำเนาถูกต้องให้ครบตามจำนวนของผู้ถูกฟ้องคดีมาพร้อมกับคำฟ้องด้วย

การยื่นคำฟ้องคดีปกครอง

ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นคำฟ้องได้ 2 วิธี ได้แก่

1. ยื่นคำฟ้องด้วยตัวเองที่ศาลปกครองชั้นต้นที่ตนมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิด หรือยื่นคำฟ้องด้วยตัวเองที่ศาลปกครองสูงสุด

2. ส่งคำฟ้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังศาลปกครองชั้นต้นที่ตนมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิด

○ คำฟ้อง

คดีหมายเลขดำที่/25.....

ศาลปกครอง.....

วันที่..... เดือน.....พุทธศักราช 25.....

ข้าพเจ้า.....

เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

อยู่ที่.....หมู่ที่.....

ถนน.....ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

มีความประสงค์ขอฟ้อง.....

อยู่ที่.....หมู่ที่.....

ถนน.....ตรอก/ซอย.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

รายละเอียดของการกระทำ ข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นเหตุให้เกิด
ความเดือดร้อนเสียหายที่พอเข้าใจได้

.....
.....
.....
.....

- หมายเหตุ**
1. คำฟ้องต้องใช้ถ้อยคำสุภาพและให้ทำเป็นภาษาไทย
 2. ผู้ฟ้องคดีแนบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้อง ถ้าไม่อาจแนบพยานหลักฐานมาได้ ให้ระบุเหตุที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานไว้ด้วย
 3. ผู้ฟ้องคดีต้องจัดทำสำเนาคำฟ้อง และสำเนาพยานหลักฐานที่ผู้ฟ้องคดีรับรองสำเนาถูกต้องตามจำนวนของผู้ถูกฟ้องคดียื่นมาพร้อมกับคำฟ้อง
 4. การจัดทำคำฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่จำเป็นต้องทำตามรูปแบบของคำฟ้องนี้ แต่ต้องมีเนื้อหาสาระสำคัญครบถ้วนตามที่ระบุไว้

แผนกที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำขอของผู้ฟ้องคดี (ระบุวัตถุประสงค์หรือความต้องการของผู้ฟ้องคดี)

1.

.....

2.

.....

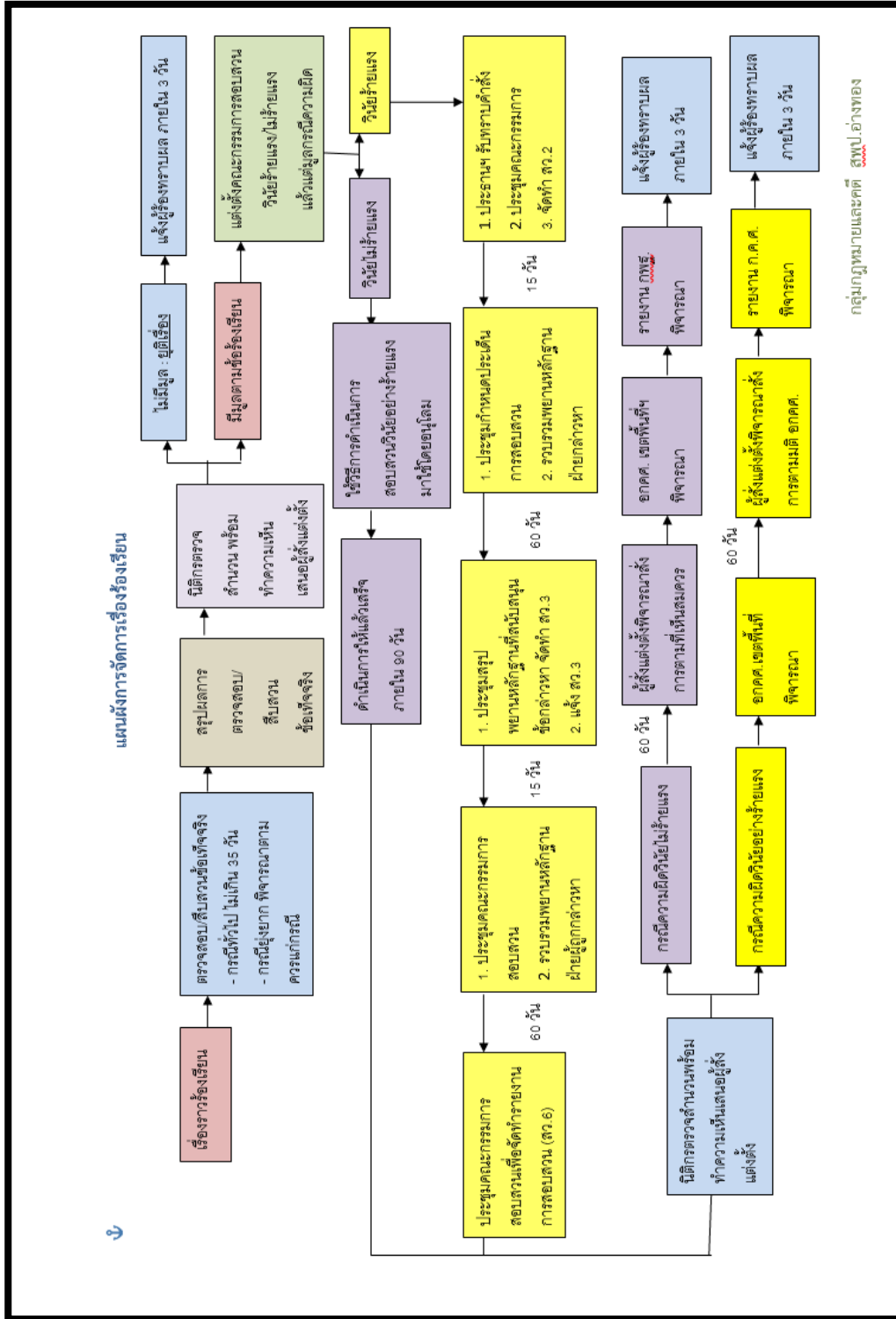
3.

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ฟ้องคดี
(.....)

คู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและนิตินัย สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพป.อ่างทอง

คู่มือการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยและนิติการ สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพป.อ่างทอง

เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือการดำเนินการทางวินัย สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. คู่มือการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และแนววินิจจัย ของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ
3. คู่มือการดำเนินการทางวินัย สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
4. หนังสือคตีปกครองรู้ไว้บอกต่อ สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลปกครอง